

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Příprava na vyučování oborů Český jazyk a literatura a Člověk a jeho svět s cíli v oblastech MKV a čtenářství

<p>Název učební jednotky (téma)</p>	<p>Indiánská legenda O mladém rybáři</p>
<p>Stručná anotace učební jednotky</p>	<p>Pomocí příběhu se žáci seznamují se životem indiánů. Současně se žáci seznámí s méně obvyklými pojmy. Pracují samostatně i ve skupině. V průběhu jednotky navrhujeme využít metody Kritického myšlení (bližší vysvětlení metod v Kritických listech) – brainstorming, volné psaní s použitím klíčových slov, řízené čtení, diskusní pavučina, pětilístek, reflexe.</p>
<p>Nutné předpoklady</p> <p>(Již osvojené znalosti a dovednosti žáků, které umožní, aby jednotka efektivně směřovala ke svým cílům).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Žáci jsou zvyklí pracovat ve skupinách. • Žáci jsou zvyklí prezentovat výsledky práce před třídou. • Žáci jsou ochotní sdílet příklady ze svého života.
<p>Časový rozsah učební jednotky</p>	<p>90–135 minut</p>
<p>Věk žáků (ročník)</p>	<p>3.–5. ročník</p>

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Zařazená průřezová témata (včetně čtenářství)	OSV	MKV	MV	VMEGS	VDO	EV	Čtenářství
		Ano					Ano
Vyučovací obor(y)	<p>Český jazyk a literatura</p> <p><i>Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (RVP):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Žák sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti. <p>Člověk a jeho svět</p> <p><i>Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (RVP):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Žák rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci, obhájí při konkrétních činnostech své názory, popřípadě připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky. 						
Dlouhodobé cíle (Klíčové kompetence, části profilu absolventa, části výchovné a vzdělávací strategie školy)	<ul style="list-style-type: none"> Žák umí dávat věci do souvislostí, formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory, přispívá k diskusi. 						
Cíle jednotlivých průřezových témat a čtenářství, které chci v dané	<p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> Žák vnímá rozdíly mezi různými kulturními skupinami lidí. Žák vnímá kulturu jako proces ovlivněný tím, v jakých životních podmínkách a situacích se nacházejí konkrétní lidé. 						

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

<p>učební jednotce naplnit</p>	<p>Čtenářství</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žák v průběhu četby žák předvídá pravděpodobné události, vžívá se do prostředí a postav, snaží se odhalit význam neznámých slov a pojmů.
<p>Cíle učební jednotky</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Žák sestaví a zapíše příběh s pomocí klíčových slov. • Žák při společném čtení vnímá text a snaží se mu porozumět. • Žák vyhledá neznámá slova, pokusí se je vysvětlit. • Žák zformuluje otázku. • Žák na základě vlastních zážitků žák domýšlí a hodnotí příběh.
<p>Hodnocení</p> <p>(Z čeho učitel i žáci poznají, že bylo dosaženo cílů a jak to učitel i žáci budou hodnotit)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zapsaný příběh s použitím klíčových slov • obsahově i formálně správná formulace otázek • aktivní zapojení žáka v diskusi • formulace svého postoje • obhajoba svého názoru, akceptace názorů druhých, vzájemná domluva, prezentace stanoviska skupiny • vytvoření pětilístku
<p>Popis učební jednotky</p>	<p>1. Evokace</p> <p>Společná činnost na téma Indiáni (spontánní „střelba“ výrazů na dané téma).</p> <p>2. Diskuse na téma</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jak žili indiáni, jací byli a odkud to víš? <p>3. Zadání klíčových slov</p>

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

k volnému psaní – indiánská osada, mladí rybáři, hlad, medvěd

4. Samostatné vymýšlení příběhu – volné psaní

(v daném časovém intervalu zapsat příběh s použitím zadaných klíčových slov), zvýraznění klíčových slov, dobrovolná prezentace svého příběhu.

5. Řízené čtení

Dle volby učitele společné či tiché čtení po částech (Příloha A), formulace otázek a odpovědí, vyjasnění neznámých pojmů, diskuse o možném pokračování příběhu (Příloha B).

Diskuse o konci příběhu (Byl konec příběhu dle tvého předpokladu?..)

6. Samostatné rozhodnutí

Přiklonění se k názoru, zda příběh dopadl dobře či špatně... např. vzpažení rukou = dobrý konec, předpažení = špatný konec), případná argumentace svého postoje.

7. Skupinová práce

Diskusní pavučina, skupina na záznamový arch sepíše varianty konce příběhu

+, -, ? následná prezentace stanoviska skupiny

Skupina rozdělí list na tři části, po vzájemné domluvě postupně zapisuje své návrhy konců, tak, jak je vnímají PRO (+), PROTI (-), návrhy jiných konců s vysvětlením (?).

8. Pětílístek o indiánském příběhu

(tvůrčí stručné shrnutí námětu), dobrovolná prezentace.

9. Závěrečná reflexe

Shrnutí svých pocitů a jejich písemný záznam, následné sdělení a

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

	vyslechnutí bez hodnocení a bez komentáře.
Seznam příloh	Příloha A – Text Příloha B – Otázky
Autor lekce (realizátor učební jednotky), škola	Mgr. Sabina Máčalíková, Mgr. Monika Szabóová ZŠ TGM Poděbrady Školní 556/II, 290 38 Poděbrady
Závěrečná sebereflexe učitele (následuje po odučení učební jednotky)	

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

<p>Co se mi osvědčilo během vyučování (co fungovalo, mělo úspěch, z čeho jsem měl/a radost).</p>	<p>Předpokladem úspěšné práce je dovednost použití metod – brainstorming, volné psaní s použitím klíčových slov, řízené čtení, diskusní pavučina, reflexe – shrnutí svých pocitů.</p> <p>Osvědčilo se nám propojit téma učební jednotky s dalšími učebními obory.</p> <p>Nabídka propojení s učebními obory:</p> <p>hudební výchova – poslech indiánské hudby, vyjádření rytmu pohybem</p> <p>– výtvarná výchova – ilustrace příběhu, výroba hudebního nástroje</p> <p>dramatická výchova – dramatizace částí příběhu, hra na téma Indiánská oslava.</p>
<p>S jakými problémy (obtížemi) jsem se během vyučování setkal/a.</p>	<p>—</p>
<p>Co bych příště udělal/a jinak (jak bych upravil/a tuto přípravu).</p>	<p>—</p>

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Text indiánské legendy O mladém rybáři

O mladém rybáři

1A

Pro osadu nastaly krušné časy. Už delší dobu neměli obyvatelé osady čerstvé maso. Jednoho dne řekli dva bratři svým rodičům: „Je třeba něco udělat. Vydáme se po proudu řeky, možná se nám podaří chytit nějaké lososy.“ Otec jejich nápad schvaloval, protože chytat ryby poblíž osady se již zdálo zbytečné, ale matka byla znepokojena. Řekla: „Mám o vás strach, o místech, na která se chcete vydat, se říká, že jsou začarovaná. Běžte, chcete-li, buďte však opatrní.“

2A

Oba mladíci matku pozorně vyslechli, mysleli si však, že přeceňuje nebezpečí, jež na ně číhá. Vzali harpuny a s kanoí se vydali proti proudu. Veslovali dlouho, ale nezahledli ani rybičku. Tu spatřili potok, který se vléval do řeky. Oba rybáři vytáhli kánoi na břeh a pokračovali dál podél potoka pěšky. Horko bylo stále úmornější, ale vytrvale pokračovali dál. Jejich úsilí bylo odměněno, protože nakonec přišli na místo, kde se to lososy jen hemžilo. Vzali do ruky harpuny a zamířili, v tu chvíli však ryby zmizely dál proti proudu.

3A

Oba rybáři pokračovali v cestě. Náhle jeden z nich zvolal: „Podívej se sem!“ A ukazoval prstem na hluboké stopy, vyhloubené ve vlhkém písčitém břehu. „To je medvěd! To on asi vychytil všechny lososy.“ Začal se jich zmocňovat neklid a vzpomněli si na podivné příběhy, které jim matka vyprávěla. Avšak na to, aby ustoupili od svého plánu, byli již příliš daleko. Rozhodli se proto pokračovat v cestě. Na břehu nacházeli zřetelné stopy medvěda. Nemohly uniknout jejich cvičenému oku. A tu náhle spatřili ve vodě dva pořádné lososy. Ulovili je harpunami a hned vzápětí objevili další ryby, a tak se pustili do lovu.

4A

Trochu dál proti proudu se najednou objevila nějaká neurčitá postava. Zdálo se, že je to žena, která se koupe. Horko bylo čím dál tím větší a bratři se domnívali, že je to jen projev únavy, snad fata morgana. Rozhodli se, že si ve stínu odpočinou. Mladší odpočíval, avšak starší se po chvíli chtěl poohlédnout po okolí. Odešel tím směrem, kde spatřili podivnou postavu.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

5A

Šel cestou mezi stromy, když tu se před ním objevila žena. Pokynula mu a hned zase zmizela. Za chvíli ji opět spatřil, rybář běžel za ní, ale ta hezká tvář se mu však zase schovala. Tato hra trvala dlouho. Mladík se stále vzdaloval od svého bratra. Po chvíli se posadil na břeh. Když zvedl hlavu, uviděl, že vedle něj sedí dívka oslňující krásy. Sladkým hlasem mu šeptala: „Pojď za mnou! Stanu se tvou ženou a budu tě milovat.“ Šel za ní jako očarován. Zastavila se až před vchodem do jeskyně a řekla: „Toto je můj domov. Tady poznáme štěstí my i naše děti.“

6A

Mladší bratr se již vydal svého bratra hledat. Šel po jeho stopách, když tu spatřil vedle stop svého bratra ...stopy medvěda! Ještě pěkný kus sledoval obě stopy, potom toho však nechal. Nic nenasvědčovalo tomu, že by tu došlo k boji. Nebylo pochyb o tom, že bratr odešel s medvědem dobrovolně. Mladý muž se vydal zpáteční cestou do osady. Tam vyprávěl o zmizení svého bratra. Šaman, který příběh vyslechl, prohlásil: „Tvůj bratr není v nebezpečí. Je jasné, že je s ní šťasten!“ Na oslavu této události uspořádali obyvatelé osady taneční slavnost na počest medvědů.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

O mladém rybáři – nabídka otázek k řízenému čtení

1B

1. Co je to losos?
2. Proč šli na lov?
3. Čeho se obávala matka?

2B

1. Jak bude příběh pokračovat?
2. Jak zabezpečí jídlo?

3B

1. Co je to harpuna?
2. Našli hned potravu?
3. Proč byli zoufalí?
4. Jak bude příběh pokračovat?

4B

1. Byli úspěšní při lovu?
2. Koho viděli? Čí byly stopy?
3. Co bude následovat?

5B

1. Proč se šel jeden z rybářů projít?
2. S kým se starší bratr setkal?
3. Proč s ní odešel?
4. Jak celý příběh dopadne?

6B

1. Co dělal mladší bratr?
2. O čem vyprávěl v osadě?
3. Jak si v osadě vysvětlili zmizení jednoho z bratrů?

Skončil příběh tak, jak jsme čekali?

